

Pomoc prawna

Pomoc prawna umożliwia pokrycie kosztów procesu lub zastępstwa prawnego osobom, które nie dysponują wystarczającymi środkami finansowymi. Systemy pomocy prawnej, zarówno w postępowaniu cywilnym, jak i karnym, istnieją we wszystkich państwach członkowskich Unii Europejskiej.

Wyobraźmy sobie sytuację, w której jakaś osoba bierze udział w sporze we własnym kraju lub za granicą i chce skierować sprawę do sądu, bądź sytuację, w której zmuszona jest do obrony, kiedy inna strona wytacza przeciwko niej powództwo. Można sobie wyobrazić sytuację, w której na jakiejś osobie ciążyą zarzuty o popełnienie przestępstwa w jej kraju lub za granicą, a nie stać jej na pomoc prawną lub reprezentację przed sądem karnym. We wszystkich tych przypadkach można ubiegać się o pomoc prawną.

Prawo do pomocy prawnej zostało przewidziane w:

- [europejskiej konwencji praw człowieka \(EKPC\)](#) – art. 6 ust. 3 lit. c) tej konwencji gwarantuje prawo do pomocy prawnej, jeśli oskarżony nie ma wystarczających środków na pokrycie kosztów obrony oraz do otrzymania pomocy prawnej, kiedy wymaga tego dobro wymiaru sprawiedliwości;
- [Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej](#) – art. 47 Karty stanowi, że pomoc prawna przysługuje każdemu, kto nie posiada wystarczających środków, w zakresie niezbędnym do zapewnienia skutecznego dostępu do wymiaru sprawiedliwości.

Pomoc prawna w postępowaniu cywilnym

Spory krajowe

Systemy pomocy prawnej istnieją we wszystkich państwach członkowskich UE. Będąc w sporze z firmą, osobą prowadzącą działalność zawodową, pracodawcą lub inną osobą w **kraju zamieszkania** i nie posiadając wystarczających środków finansowych na sprawę sądową, można wystąpić o pomoc prawną przewidzianą obowiązującym prawem krajowym.

Porównanie krajowych systemów pomocy prawnej pokazuje jednak, że istnieją fundamentalne różnice w filozofii i organizacji systemów pomocy prawnej oraz w zarządzaniu nimi w państwach członkowskich. Jeżeli chodzi o filozofię systemów, to wydaje się, że ogólnym celem w niektórych państwach członkowskich jest zapewnienie powszechnego dostępu do usług prawniczych i wymiaru sprawiedliwości, natomiast w innych pomoc prawna ma być dostępna tylko dla najbardziej potrzebujących.

Aby uzyskać więcej informacji, należy kliknąć [tutaj](#) (nastąpi przekierowanie na odpowiednią stronę europejskiej sieci sądowej w sprawach cywilnych i handlowych. UWAGA: Te strony będą stopniowo zamykane z powodu migracji do europejskiego portalu „e-Sprawiedliwość”. Dlatego niektóre informacje zawarte na tych stronach mogą być nieaktualne.).

Spory transgraniczne

Będąc w sporze z firmą, osobą prowadzącą działalność zawodową, pracodawcą lub inną osobą **za granicą** i nie posiadając wystarczających środków finansowych na sprawę sądową, można wystąpić o pomoc prawną przewidzianą w sporach transgranicznych.

W celu usprawnienia dostępu do pomocy prawnej w sprawach cywilnych i handlowych, przyjęto [dyrektywę](#) o pomocy prawnej w sporach transgranicznych.

Zakres pomocy prawnej obejmuje przedprocesową poradę prawną służącą rozstrzygnięciu sporu przed wniesieniem sprawy do sądu; pomoc prawną w trakcie wnoszenia sprawy do sądu oraz reprezentowanie w sądzie, a także pomoc w uiszczeniu kosztów procesu lub zwolnienie z powyższych kosztów.

Aby uzyskać pomoc prawną w sporze transgranicznym, należy wypełnić odpowiedni formularz wniosku o pomoc prawną. Dyrektywa przewiduje dwa formularze: formularz wniosku o pomoc prawną oraz formularz o przekazanie wniosku o pomoc prawną.

Pomoc prawna w postępowaniu karnym

Państwa członkowskie mają własne przepisy regulujące udzielanie pomocy prawnej w sprawach karnych na obszarach ich jurysdykcji. W przyszłości szczegółowe informacje o tym zagadnieniu znajdują się w europejskim portalu „e-sprawiedliwość”.

Co się tyczy spraw transgranicznych, nie ma obecnie przepisów unijnych w tym zakresie.

Stroną zarządza Komisja Europejska. Informacje na tej stronie nie muszą odzwierciedlać oficjalnego stanowiska Komisji Europejskiej, nie ponosi ona również odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane czy odniesienia na niej zawarte. Więcej informacji na temat praw autorskich odnoszących się do stron UE znajduje się na stronie „Informacje prawne”.

Ostatnia aktualizacja: 18/01/2019